

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Lipitorile satului.

Aceste moluște fără osul spinării, tratate și pe paginile literaturii noastre dramatice, au fost prezentate și pe scenă, ca publicul român să învețe a se feri de ele.

Cărturarilor noștri s'au străduit a resfira bezna, arătînd poporului manipulațiunile neomenestii, desfășurate după pultul greu de bani, câștigați fără sudoare dela țărăimea noastră fără carte.

Începînd dela burduful de zdrențe, țigoveții aceștia fără suflet, agonisindu-și banii pe nimicuri, trase pe ață de drot, pe niște pei uscate, pe niște lipitori prinse la capul satului, după ce îl ametește cu beutura sa spurcată, îi trage țăranului și căpățiiul de sub cap. Astfel ne pomenim că pe moșiile creștinilor se sporesc și înstăpinesc protivnicii neamului creștinesc.

În cite locuri nu vedm cum bietul țăran veghiază, trăgîndu-și sufletul de pe o zi pe alta. Țărăimea, stîlpul, țerii ar trebui mereu restaurată, ca astfel să poți zidi tot în sus!

Ar trebui, deci, să i-se învedereze țăranului mai întăi și întăi cauzele regresului, ale sărăciei și ale osîndeii ce copleșeste vetrele lor neluminante, atunci nu va mai fi

atît de nemilos despoiat, încît să nu aibă nici ce duce la gură.

Ca o ilustrație amintesc la acest loc ce am experiat eu de 6 ani de zile, decînd ca forestier vād p'aici între Slovaci o luptă pentru existență ce se desfășoară în pepturile încălzile subț căbănița lor cea scurtă.

Țăranii slovaci, împrăstiați prin munții carpaților nordici, înii sînt tovarăși și la deal și la vale. Ne cunoaștem bine.

Unde nu străbat razele luminei, acolo e mormînt deschis pentru poporul astfel osîndit a se stinge de pe fața pămîntului, pentru că astăzi în întuneric nu putem trăi; *fără cultură nu mai putem exista.*

Cunosc nenumărate cazuri, unde în părțile acestea lipitori, cari la început n'aveau ghețe în picioare, descalecînd ca un blăstăm în vr'o comună, orcît de ascunsă în creeri munților, astăzi, după ce au supt vlaga sătenilor, ca țigoveț-crișmar, el, avanița, e spăhia satului și pace. El a ajuns să aibă moșiile cele mai întinse, ear țăranul, născut odată cu satul, și-a pierdut și urma dela numărul său strămoșesc, rămînînd pe drumuri și durmind prin grajdurile „boerului“

Eată unde duce mintea slabă!

Ce face lipitoarea? Mai întăi îl încarcă

pe țăran de datorii, făcute și nefăcute, de cari ne mai putîndu-se scutura, la început îi vinde vitele, ca să nu-și mai poată lucra pămîntul, ear la urmă îi vinde și pămîntul cu tot cu dreptul urbarial.

Astfel în cele mai multe comune slovacești competența urbarială nu mai e în mîna moșnenilor, ci în a veneticilor, cari nici nu cunosc locurile de unde li-se cară acasă stînjienii de lemne.

Anul trecut în comitatul Gömör am întîlnit în munți o grupă de stînjienari români. Erau 130 de Români Maramureșeni, nămiți la o exploatare de păduri foarte grea, încît numai ei, stînjienari vestiți în toată țeara, au putut isprăvi un lucru, de care Slovaci nici nu îndrăzniau să s'apuce. Și ce credeți, cu ce s'au ales bieții oameni după o muncă atît de grea și primejdioasă? Folosul l-au luat și aici lipitorile, ca „conducători“, ear bieții Maramureșeni, robuști, cu fruntea lată, chinuți de gerul ernii, și nutriți cu făină de cucuruz mestecată cu țărițe de lemn dela ferestru, abia și-au putut face banii de drum pentru a se putea întoarce acasă la familiile lor hamesite de foame.

Dumnezeule, cită mizerie aduce prostia

FOILETON.

Nașterea lui Christos.

Dramă religioasă în 5 acte, prelucrată de **Iuliu Birou.**
(Continuare).

Baltazar:

Îți aducem, ție, aur,
Avuție ntr'un tesaur.
Cum va fi nespun de mare
Daru-ți, făr' de-asemănare.

Melchior:

Cum se urcă 'n nourii, fumul
Smirnei arse, și parfumul
Răspîndit, te 'nalță 'n ceruri
Către sfintele misteruri!
Astfel, Doamne, și cuvîntul
Tău, cutreerînd pămîntul,
Va 'ndruma pe sfînta cale
Omenirea.

Gașpar:

Feței tale
Dau tămie . . . dau ce pot,
Celuice domnește 'n tot.

(În timp, ce chorul cîntă, Maghiii se culcă, asemenea și Iosif).
Chorul Cîntăreșilor (continuă din Nr. 7. „Treii crăi . . .“
partea III.):

Craii, dacă au plecat,
Steaua ear s'a arătat;

Ș'a mers, până a stătut,
Und'era pruncii născut.

Și cu toți s'au închinat
Pe Hhristos cînd l'au aflat,
Laudă Domnului au dat
Și frumos ei au cîntat.

Scumpe daruri i-au adus,
Și 'naintea lui le-au pus:
Aur, smirna și tămie,
Precum și la carte scrie.

Scena IV.

Aceiași, Arhanghelul Gavril.

Arhanghelul (către Maghi, cari dorm):

D'o așa stătornicie,
Ca răsplată pe vecie,
Raiul vouă vi-i deschis;
Și v'o spun aceasta 'n vis.
Înapoi, cînd veți întoarce,
Și porniți la drum în pace,
Nu 'nturnareți p:in cetate,
Ci să dați pe altă parte,
Irod nimic să nu știe
Despre dulcele Mesie;
Că el n'are gînd curat,
Ci el are gînd spurcat.
Pe Hristos de-l veți vesti,
Aflîndu-l, l'a omori . . .
De acum plecați ș'anume,
Propoveduiți în lume,
Că: Isus Nazarineanul
S'a născut. (Arhanghelul dispare).

Paznicul:

Ear lui vicleanul
De Irod, îi duc eu faimă,
Ca să-l bag și 'n oase spaimă.
(Maghiul sculîndu-se, se duc).

Scena V.

Arhanghelul, Iosif și Maria.

Arhanghelul (lui Iosif în vis):
Dumnezeu bineștiind,
Ce Irod are de gînd;
El la tine mă trimite,
Ca să-ți spun aste cuvinte:
Scoală cu de grabă ia
Pe Isus cu mamă-sa,
Și la Egipt să pleci,
Ș'acolo tu să petreci,
Până veste eu ție-oi da,
Să rentorci în țara ta,
Că Irod cel nemilos,
Vrea să taie pe Hristos . . .
El, tiranul, vrea să tae,
Cu sîngeroasă bătae,
Pe toți pruncii d'imprejur
Pîntru acesta singur. (Arhanghelul dispare)

Scena VI.

Iosif și Maria.

Iosif (sculîndu-se din somn):
O, Marie prea curată,
Azi în vis mi-s'arătat:
Să fugim acum, îndată,

pe capul nenorociților cari — cică au și ei biserică și școală! M'au podidit lacrimile când îi auziam văerindu-se prin creștetul Carpaților: „Trăim zile negre, cine se îngrijază de noi?..”

Victor Pascu.

Sfârșitul lumii.

Decind s'a ivit pe cer „steaua cu coadă”, care s'a văzut mai întâi în luna trecută, tot mai mult se discută, învățați în felul lor, ear prostimea cum știe ea, despre cometa lui Halley, careia printre Români am și auzit zicându-i-se „Hala” aia... care „ne va da de cap”.

Astronomia arată că Iupiter, o stea din aretul soarelui, a făcut că o stea cu coadă, descoperită la 1767, să-și zmintiască drumul, arătându-se pe cer, nu când i-ar fi fost vremea, ci abia anul trecut. Așadar și între stele — cele mai mari, cum e și Iupiter, au întietate în rostul de a se harțoi una pe alta.

Dintre cunoscătorii stelelor, un Englez vestit cu numele Newton a născocit cel dintâi cărările stelelor de pe cer. Anul ăsta, în luna lui Mai, încă se va arăta o mare stea cu coadă; ivirea ei au socotit-o, la masă pe hirtie, astronomul Halley. În 20. April st. n. cometa aceasta va ajunge mai aproape de soare, la o îndepărtare de 90 milioane de kilometri, făcând 54 de kilometri într'o secundă. Din 20 April încolo învîrtirea ei scade până la un kilometru pe secundă, până va peri earăși în întunecimile fără margini ale lumii.

Coadă stelelor se produce din razele soarelui, care e cuatit mai lungă, cucit mai mult se apropie de „sfîntul” soare, care cum se știe, e de un milion și jumătate de ori mai mare decit pămîntul nostru.

„Hala”, care se va arăta pămîntenilor la 18. Mai st. n., va ajunge la punctul cel mai apropiat de noi, până la o îndepărtare de 26 milioane de kilometri, avînd după ea o coadă de vr. 30—50 milioane de kilometri, prin care va avea să treacă pămîntul nostru.

Iscusitul Flamarion, un alt cunoscător

de stele din neamul Francezilor, care s'a străduit mult să lăfiască știința despre stele și printre oamenii de rînd, proroceste, că dacă atunci când va trece pămîntul nostru prin coada „Halei”, se va învălui văzduhul pămîntului cu boarea din coada stelei (oxigenul nostru cu hidrogenul din coada cometei), toate vietățile de pe pămînt au să se prăpădiască, ori de o nebunie obștească, ori înecați de gazurile ce se vor desfășura.

Dar... bătrînul nostru pămînt, spun cărturarii, că a mai trecut, în două rînduri, prin vadurile stelelor cu coadă, în anii 1819 și 1861, fără nicio primejdie. Să nădăjduim dar că și de rîndul acesta vom rămînea teafări, spre a ne vedea și mai departe care încătore de lucru întru mărirea lui Dumnezeu și nobilitatea genului omenesc.

Ghejia.

IGIENĂ.

Din imperiul ochilor.

Multe sînt punctele de vedere, din cari se poate vorbi despre ochiu, cel mai important organ senzual al corpului nostru; deaceia sper că voi fi scuzat pentrucă de astădată depășesc cestiunile pur medicale, amestecîndu-mă și în acele ramuri ale științei și vieții practice, în cari voi afla că străbate imperiul ochilor.

1. In limbistică. Afară de organul vederii la om și alte ființe viețuitoare, mai sînt unele noțiuni cunoscute sub numirea de „ochiu”. In sensul întai, adecă cel material, plural e: ochi (yeux), ear în al doilea, metaforic, este mai des: ochiuri (oeils). Eată aci exemplele mai însemnate din soiul celor din urmă: a) găurile în pine, brînză, pe zeamă (strelite), în broderie (la ciorapi, la capătul funiei sfoarei, sau aței = lațuri), în faguri de stup, în ciur; b) la arbori (boboc, magur); c) partea tipăritoare a literelor turnate din metal, precum și găurile dela cîștea în care se impart literele (cassetin); d) ochiu de găină (germanism), adecă bătațură (asemenea și înloc de dintele ochiului, e mai bine dintele cînesc); e) la cărțile de joc; f) pe penele de pămînt; g) ochiuri de ouă ferte; i) la fereastră, ușe, pe clădiri (resuflătoare); l) în riu (virtej); m) la ciocan, la sapă, unde se bagă coada; n) în nori, prin cari vezi cerul ori soarele (mamă-mea îmi zicea că e ochiul lui Dumnezeu); o) în pădure se mai zice: s'a ochit zăpada (topită pe unele locuri); apoi ochi de sticlă (puși); orbul găinilor (nevederea seara); a nimerit orbul Brăila; banii sînt ochiul dracului ochiul

muerii e la pungă; Mă jur pe ochii mei; Iți dau una de-ți sar ochii din cap. p) în zoologie: ochiu boulu, după Marian încă și împărățel, după Cihak pituluș și pitulice, la noi în Banat pitulic, în muzeul național sub numele „Sfredeluș”, cea mai mică pasere din Europa; ochiu de pămînt, cabeleu uscat (pește); ochiu de pămînt, numit și pămînt de noapte, (cel mai mare fluture din Europa); ochi de raci, concremente din stomacul racilor, întrebuintate odinioară ca medicamente; ochiu de scoică, r) în botanică: ochiul boulu, earbă (floare) de perină; ochiul lui Christos, Inula oculus Christi; ochiul caprei, ochiul lupului Lycopsis; ochiul șerpelui, nu mă uita; ochiul soarelui, floarea (soara) soarelui; ochiușor, talpa miții; s) în mineralogie: ochiu de sare, care spune timpul și ploaia; oculus mundi, hydrophan, opal; ochiul pisicii, cuarț; oculidele formează o familie de petri scumpe; t) în patologie: ochiu de epure, lagophthalmus; ochioui, buphthalmus, ochiu holbat, boldinos. Se mai zice despre puii de miță, sau de cîine, că fac ochi la cîteva zile dupăce s'au născut.

Dr. Gh. Crăiniceanu.

(Va urma).

ECONOMIE.

Altoirea împotriva vitelor tuberculozei.

Profesorul Heymans din Gand a vorbit în Viena înaintea mai multor doctori și veterinar, austriaci și străini, despre o metodă nouă a sa, de a altoi vitele împotriva tuberculozei.

A găsit — zice el — chip de a băga în animal subț piele, baccilii de ai tuberculozei, a-i ținea în viață, a-l lăsa să se hrăneasă și să-și fabricice otrăvurile, dar fără a putea ei înșiși pătrunde în trup și deci a întemeia colonii și a-l îmbolnăvi. Pier abia peste 18 luni, ia pelița, care se află înăuntrul stufului și face din ea săculețe. In acestea pune colonii de baccilii de-ai tuberculozei, apoi le închide foarte bine. Bagă această punguță subț pielea vitei și o coasă la loc.

Prin pelița de trestie intră hrană la baccilii, prin ea ies otrăvurile dela ei și se imprăștie în organism, dar baccilii rămîn închiși acolo, căci pungea nu se rupe și nu putrezește.

Otrăvurile răspîndindu-se, sillesc organismul să producă așa zișii anti-corp, cari paralizază otrăvurile și-l fac în stare a se lupta cu baccilii, deci, cum se zice, îl imunizează împotriva ofitei.

Vitele altoite astfel, dacă le cercetăm cu tuberculina, dela 4 săptămîni până la 6 luni, capătă fierbințeală, ca și cînd ar fi tuberculoase, peste 6 luni însă, nu mai au friguri și nu se mai tem nici de baccilii, dacă le dăm să mănince hrană molipsită, sau dacă le altoim cu cultură liberă subț piele.

Că tiranul împărat
Vrea să prăpădiască
Astă odraslă cerească.
Deci, pe Fiul ce-l ceresc
Să-l scăpăm de plan hoșesc.

Maria (ridicîndu-se):

Eată, că necazul meu
N'a ajuns sfîrșitul său,
Unde-i versul de bucurie,
Care Gavril vestise mie?
O, dar las'... aci e pruncul,
Ce-adevereste cuvîntul,
Să grăbim dar, să-l scăpăm,
Și să nu ne nîrziem.

(Iosif și Maria, — aceasta cu pruncul în brațe — ies la dreapta).

Chorul Cîntăreșilor (continuă Nr. 7 „Trei crai”... partea IV.):

Înapoi cînd au purces,
Maghiu p'altă cale au mers;
Chiar așa, precum l-ea zis
Îngerul, noaptea, în vis.

Lui Iosif earăși în vis,
Îngerul așa i-a zis:
— „Ia pruncul cu și mamă-sa
Și 'n Egipt să fugi cu ea;

Că Irod cerca-va locul,
Ca să vă ucidă pruncul!”
Iosif, cum i-a poruncit,
La Egipt a și fugit.

(Cortina cade).

Actul V.

Se petrece în a doua zi, după nașterea lui Isus, earăși la Ierusalim în palatul lui Irod. Scena reprezintă același decor, ca în actul III. La ridicarea cortinei:

Chorul Cîntăreșilor (cîntă):

Nr. 11. O, ce nebunie.

O, ce nebunie,
Și ce rea minie;
E 'n Irod viclean,
Craiu cel tiran.

Oastea și-o trimite,
Pruncii d'a-i ucide
De doi ani în jos
Cu ei pe Hristos.

O, ce grozăvime,
Căci ostași, mulțime,
Din Ierusalim
La Vitteem vin.

(Dr. At. M. Marienescu).

Scena I.

Irod (șezînd pe tron), Adiutantul Arhelau (stă în fața lui Irod).

Irod (atinge clopoșelul, apoi către adiutant, care intră din stînga):

Arhelau!

Arhelau (intrînd):

Poruncește, prea 'nălțate
Și puternice 'mpărate.

Irod (furios):

Fiindcă craii nu s'au renturnat,
Ci ei pe min' așa m'au înșelat;
Ast ordin, eu ție-ți dau,
O, viteze Arhelau!

Care să-l împărțești
Oștilor împărătești:
— „La Vitteem, voi să plecați,
Pe toți pruncii să tăiați,
Cari sînt de doi ani, și mai jos
Că să uicideți pe Hristos!”

(Ridicîndu-se face semn cu mîna)

Să grăbiți!

Și ordinul să 'mpliniți!

(Adiutantul iese, ear Irod coborîndu-se, se preumblă infuriat).

Chorul Cîntăreșilor (continuă Nr. 7 „Trei crai”... partea V.)

Însă, Irod 'mpărat,
Cînd văzu, că e 'nșelat,
Foarte rău s'a supărat,
Că de știre nu i-au dat.

Multă oaste-a ridicat,
La Vitteem a minat,
Pe toți pruncii a-i taia,
Ciți în fașe-i va afla.

Socotînd, că 'ntr'-acei prunc,
De doi ani în jos, mai mic,
Va tăia și pe Hristos,
Ce-i părea primejdios.

(cîntă finea cîntării, Irod să sue pe tron).

„Cassa de păstrare societate pe acții din Oravița“

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „CASSEI DE PĂSTRARE SOCIETATE PE ACȚII DIN ORAVIȚA“ sînt invitați la a

XLIV. adunare generală ordinară

care se va ține

în Oravița-montană la 27 Februar 1910, d. a. la 2 ore în localul institutului

cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul anual al direcțiunii.
2. Raportul comitetului de supraveghiere asupra socoților pro 1909.
3. Stabilirea bilanțului și statorirea dividendei ce are a se plăti acționarilor pe baza propunerii direcțiunii.
4. Alegerea pe un an a președintelui și a viceprezidentului inspecțiunii.
5. Alegerea pe un an a 4 membri în inspecțiune.
6. Dezbaterea prin acționari a propunerilor înaintate în înțelesul §-lui 22 al statutelor.
7. Designarea a doi acționari pentru autentizarea protocolului adunării generale.

Oravița, 1910. Ianuar 21.

Domnii acționari, cari nu pot participa la adunarea generală, pot fi reprezentați și prin un plenipotențiat, avînd însă și plenipotențiatul a fi acționar, dar un acționar, nici în numele său nici în al plenipotențiarului, nu poate exersa mai mult de 10 voturi.

DIRECȚIUNEA.

DEBIT

Contul Bilanț pe 1909.

CREDIT

Nr. cărți principale	AVERE	Singular		Total		Nr. cărți principale	SARCINĂ	Singular		Total	
		Cor.	f.	Cor.	f.			Cor.	f.	Cor.	f.
42	Rest de casă la 31 Decembre 1909			60569	50	146	Capital societar	160000	—		
43	Imprumuturi cu chizași			119087	18	146	Fond de rezervă	160000	—		
44	Imprumuturi ipotecare			4486876	28	146	Fond de rezervă special	526530	—		
45	Imprumuturi pe amanet			20607	10	123	Fond pentru amortizarea inventarului	5306	30	851836	30
46	Imprumuturi pe asfalt			44194	80	148	Depuneri			5815897	58
47	Escompt cambial			559360	41	149	Cauțiuni			49	68
50	Cassa de păstrare poștală			565	82	151	Fond de penziune			66899	98
54	Giro-conto la alte bănci			11682	50	161	Contul depozitelor			2005	40
122	Imobile			5306	30	109	Filiala băncii austro-ungare			22566	31
136	Alexandru Karacsay T.-Cubin			7786	68	156	Creditori			711	41
145	Avansuri pe timbre și spese poștale			300	—	167	Dividendă neridicată			380	—
170	Cassa de păstrare centrală ungară			466000	—	147	Tantieme	13979	94		
51	Efecte					167	Profit net, împreună cu interesele capitalului societar	101558	12	115538	06
	Valoarea nominală K: Prețuri de acvire K:										
	4% Obl. pt. desărc. pămînt. 496-200 88-8074	440662	50								
	4% Renta d. coroane ung. 442-500 91-15	403338	75								
	4 1/2% Note de casă ung. 50.000 99-50	49750	—								
	4 1/2% Scris. fonc. dela l. Cassă de păstr. din Timișoara 150-000 98-25	147375	—								
	50 acții la „Moara de vapor soc. pe acții din Oravița“ 10-000 à 200	10000	—								
	10 cvote la Lloydul din Tim. 2-000 à 200	2000	—								
	9 losuri de credit austriace 1-800 à 360	3240	—								
	Loz. de stat din a. 1864 (jum.) 200 98-30	196	60								
	Lozuri din anul 1870 400 36-04	144	18	1056707	03						
117	Casa din Oravița	31020	49								
	Casa din T.-Cubin	5870	63	36841	12						
	Total			6875884	72		Total			6875884	72

Oravița la 21 Ianuar 1910.

Dr. Gheorghe Scheda *Robert Bähr* *Iuliu Bauer* *A. C. Knoblauch* *Francisc Krinitzky* *Dr. Ludovic Méhes*
director. vice-director.

Herman Spärger *E. Motsdlovszky* *Carol Kanz* *Carol Sittner* *Ioan Popa*
comisar de zi. contabil. casier.

Bilanțul de față, revidat și confrontat cu cărțile principale și auxiliare, a fost găsit în toată privința exact.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Vilhelm Földes *Cornel Révay* *Dr. Rudolf Bähr* *B. Eiszele* *Aloisiu Himber* *Anton Holzmann.*
prezident. vice-prezident.

„TIMIȘIANA“ institut de credit și economii soc. p. a. în Timișoara

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „TIMIȘIANA“ societate pe acții în Timișoara se convoacă și sînt rugați a participa la a

XXV-a adunare generală ordinară

se va ținea la 17 Februar a. c. st. n., la orele 9 a. m. în localul institutului.

OBIECTELE ADUNĂRII:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de reviziune pe anul 1909.
4. Ridicarea capitalului societar.
5. Alegerea de președinte al institutului.
6. Alegerea a doi membri în direcțiune.
7. Alegerea comitetului de reviziune.
8. Eventuale propuneri ce se vor ivi în sensul §-lui 22 lit. h) din statutele institutului.

Timișoara, la 24 Ianuar 1910.

DIRECȚIUNEA.

Dispozițiuni statutare: Tot deciziv în adun. gen. au numai acei acționari, cari înainte de deschiderea ședinței depun la cassa institutului acțiunile lor transcrise cu cel puțin 6 luni mai înainte pe numele lor. (§. 12).

Plenipotențiatul altui acționar trebuie să fie însuși acționar al institutului. Pe minoreni îi reprezintă tutorii; pe femei bărbații lor; pe societăți, corporațiuni și institute, le reprezintă plenipotențiații lor, cari pot fi și neacționari (§. 13).

Spre a înlesni participarea la adunarea gen. și d-ilor acționari din depărtare, am rugat pe on. direcțiunii dela „Albina“ (Sibiu), „Bihoreana“ (Oradea-mare), „Victoria“ (Arad), „Oraniana“ (Oravița), „Luceafărul“ (Verșet) și „Ciacovana“ (Ciacova) să ia în primire acțiunile de ale institutului nostru — până în 10 Februar a. c. oara 12 din zi; acțiunile, pentru participare la adunarea generală, se pot depune și la cassele filialelor noastre din Buziaș și Recaș, precum și la cassa expoziției din Toracul-mic.

ACTIVA

CONTUL BILANȚ.

PASIVA

Cassa - - - - -	121387.84			Capital societar - - - - -	600000	—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	34335.80	155723	64	Fond general de rezervă - - - - -	200000	—
Cambii - - - - -	2241777.16			Fond special de rezervă - - - - -	10000	—
Cambii cu acoperire hipotecară	1880228. —	4122005	16	Fond de penziune - - - - -	50425.95	260425 95
Imprumut hipotecar - - - - -	—	1904973	10	Depozite spre fructificare - - - - -	—	3329688 14
Conturi curente cu acoperire - - - - -	—	438553	44	Reescont - - - - -	—	888428 76
Imprumut pe amanet - - - - -	—	3460	—	Imprumuturi hipotecare cedate - - - - -	—	1430933 51
Efecte - - - - -	—	559193	—	Interese tranzitoare - - - - -	—	82767 41
Casa institutului pentru filiala Recaș - - - - -	—	16737	66	Dividende neridicate - - - - -	—	430 —
Mobilier - - - - -	10376. —	—	—	Contribuție după interese la depozite spre fructificare - - - - -	—	6306 04
după 10% amortizare - - - - -	1037.60	9338	40	Diverse conturi creditoare - - - - -	—	497267 22
Interese anticipate - - - - -	—	11146	01	Profit transpus din 1908 - - - - -	5618.78	—
Interese restante - - - - -	—	3084	59	Profit net - - - - -	124319.89	129938 67
Diverse conturi debitoare - - - - -	—	1970	70			
		7226185	70			7226185 70

SPESE

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

VENITE

Interese la depozite spre fructific. - - - - -	141102.26			Profit transpus - - - - -	5618	78
Interese la reescont - - - - -	70168.43			Interese dela cambii - - - - -	185254.55	—
Interese la ipoteci cedate - - - - -	76683.97	287954	66	Interese dela cambii cu acoperire hipotecară - - - - -	120112.45	—
10% Contribuție dela int. dep. spre fructificare - - - - -	14110.22			Interese dela împrumut hipotecar - - - - -	139493.87	—
Contribuție erarială și comunală - - - - -	19058.80	33169	02	Interese dela împrumut pe amanet - - - - -	263.34	—
Salare - - - - -	—	42715	41	Inrerese dela Cont-curent - - - - -	19435.81	464560 02
Chirie și spese de cancelarie - - - - -	—	14640	96	Venit dela efecte - - - - -	25583.40	—
10% amortizare din mobiliar - - - - -	—	1037	60	Venitul casei pentru filiala Recaș - - - - -	858.32	26441 72
Profit transpus din 1908 - - - - -	5618.78			Proviziuni - - - - -	—	12835 80
Profit net - - - - -	124319.89	129938	67			
		509456	32			509456 32

Cărăbașiu m. p.
dir. executiv.

Timișoara la 31 Decembre 1909.

Miculescu m. p.
șef-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Theodorovici m. p.
președinte.

Ionașiu m. p.
vice-președinte.

Grăciunescu m. p.

Dr Cosma m. p.

Ioan Pepa m. p.

Gherdan m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului și cel al profitului și perderilor, și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

COMITETUL DE REVEZIUNE:

Dr. Traian Sincay m. p.
președinte.

D. Buibaș m. p.

G. Breban m. p.

Vincențiu Petrovicu m. p.

Ioan Moldovan m. p.
revizor expert al „Solidarității“

Altoirea se face într-o minută, e foarte leznicioasă și nu aduce nici o primejdie.

Doctorul Heymans crede că a găsit o metodă ideală de a altoi împotriva tuberculozei și chiar de a tămădui bolnavii și că s'ar putea întrebuința și la oameni.

Profesorul Weichselbaum măturisește și el că descoperirea e înșămnată, dar nu crede că rezultatele căpătate sînt îndestulitoare, măcar că din vitele imunizate, molipsite apoi cu bacili slobozi, abia se mai îmbolnăvesc, deci imunizarea nu e îndestulitoare, nici singură detot. Mai e de lucru; dar un pas mare s'a făcut.

Doctorii Barteli și Neumann din Viena au izbutit a imuniza, adică a face să nu mai capete tuberculoză epurii de casă, altoindu-i cu suc din ghiindurile limfatice (ale unor animale tuberculoase? N. Red.). Dar nu au mijloace de a face experiențe destul de numeroase.

Doctorul Detrè dela Budapest, zice că în autopsiile lui Heymans se vede că putem avea buna nădejde de a afla un mijloc de a învinge tuberculoza.

Cu acest prilej s'a aflat că doctorul Heymans are la îndămină sute de vite și 5000 de epurii de casă și de copai pentru experiențe: pe cînd în Austria nu au nici cai de ajuns spre a fabrica serul în potriua scarlatinei, descoperit aci, așa că trebuie adus din străinătate!

Ziarele engleze atacă pe doctorul Koch cu cea mai mare asprime, invinundu-l că, împotriva tuturor dovezilor, susține mereu înainte că officina trece dela vite la oameni.

"Times" într'un articol de trei coloane arată între altele că bolnavii din spitale sînt în cea mai mare primejdie, dacă în Germania s'o fi urmînd după credința greșită și vinovată a lui Koch. (O.)

CORESPONDENȚĂ.

Cacova, 9 Februar n. 1910.

Onorată Redacțiune,

Dupăce vă mulțumesc frumos pentru publicarea raportului meu în prețitul organ al nostru: „Propogresul” relativ la conflictul ivit în biserică în ziua sf. „Ioan” și dupăce am citit și răspunsul d-nului inv. Ioan Cioc, spre a evita orice polemie în această cauză, cum și pentru liniștea publicului, vă rog din nou să publicați, că eu, numai la timpul, său, cînd atît din partea autorităților noastre bisericești, cît și din partea județului reg. cercual se va pronunța verdictul, voi reflecta cu sentința în mină, din care se va vedea cine este mistificatorul, înscenătorul și dezbinătorul comunei noastre Cacova, până azi trează și bineînchegată.

Cu acestea din parte-mi declar discuțiunea de încheiată, și anticipîndu-vă mulțumirile mele, semnez cu toată stima:

preot Valeriu Dabici.

Convocare.

P. T. membri ai Reuniunii învățătorilor confesionali gr. or. români din dieceza Caransebeșului, — despărțămîntul Oraviței, — cum și alți binevoitori ai școlii, sînt prin aceasta invitați la adunarea generală a despărțămîntului, ce se va ține în 417 Februar 1910 în Ciclova-română cu următoarea Ordine de zi: 1. După chemarea Duhului Sînt, deschiderea adunării. 2. Prelegere model din l. română: „Propozițiunea simplă și părțile ei principale”, ținută cu elevii cl. III. de inv. Ioan Mărgan (Ciclova-română). 3. Prelegere practică din Geografie cu elevii din cl. IV. ținută spontan de inv. Nicolae Blaj (Calina). 4. „Industria casnică”, disertație de inv. Nicolae Călnicean (Ciclova-rom.) 5. „Invățătorul școlii primare ca factor cultural” disertație de inv. Simeon Veveriță (Ciclova-rom.) 6. Recenziuni. 7. Circularul comitetului central al Reuniri. 8. Designarea localității pentru adunarea viitoare. 9. Propuneri. 10. Alegerea biroului. Pentru prînzul comun, participanții au a se însinua la învățătorul Nicolae Călnicean.

Oravița-mont. la 22 Ianuar (4 Februar) 1910.

Alexandru P. Popovici.
președinte.

Gheorghe Lipovanu.
notarul despărț.

Convocare.

Conform §-ului 144 al legii comerciale avem onoare a invita pe toți acționarii institutului de credit „Luncana” la adunarea de constituire, ce se va ține în Marghita, (sala otelului „Marghit”) Lunî în 28 Februarie n. 1910. la 10 ore a. m. cu următoarea Ordine de zi: 1. Constituirea adunării. 2. Raport asupra acțiunilor subscrise și a ratelor plătite. 3. Luarea hotărîrii asupra înființării institutului și asupra mărimii capitalului. 4. Compunerea statutelor. 5. Alegerea direcțiunii pe timp de 3 ani. (Conform prospectului, această alegere o vor face fondatorii). 6. Alegerea comisiunii de supraveghere pe timp de 1 an. 7. Absolvarea membrilor fondatori.

Marghita, 5 Februar n. 1910,

In numele fondatorilor:

Vasile Tamaș.
președinte.

Liviu Rada.
secretar.

CRONICA.

Pentru conferența „Dramele lui De-lavrancea” a cruditului profesor Dr. Iosif Popovici, care va avea loc de seară la 8 în Casina română din localitate, se arată un interes deosebit de mare.

Casina rom. din Lugoș va oficia mine, Duminică la 13 Februar st. n. un mare parastas în amintirea blindului Lugoșan Coriolan Brediceanu, deputatul cercului nostru. După parastas se va ține și o ședință festivă în Casina română, la care vor vorbi Dr. Cornel Jurca și Dr. Valeriu Branște; înșirînd i-se va dezvăli portretul, pictat în mărime naturală și donat Casinei de pictorul academic Virgil Simonescu.

Ministrul Bratianu a fost dinnou amenințat cu moarte, de un desfrînat cu numele Ion Popescu, prins și strîns în fere la Craiova.

„Doina” din Cacova concertează Marți, la 2/15 Februar c. în ospătaria „Stanca” cu un program bogat și variat, ear choral bis. ort. rom din Jurjova va da o reprezentare teatrală, și un concert cu cîntări frumoase. Duminică la 31. Ianuar st. v. în sala de învățămînt a școlii.

Nimerit scrie „Tribuna”: „Am primit astăzi la redacție Raportul direcțiunii institutului „Poporul” din Lugoș, care, progresînd dealtfel atît de frumos, ne-a convins, durere, și despre o lipsă de control a direcțiunii institutului: raportul și-l-a tipărit într-o tipografie străină. Regretăm (și noi N. R.) cu avem de înregistrat o asemenea desconsiderare a apelului făcut de întreaga presă românească...”

Lunî a petrecut între noi distinsul financiar român, d-nul Sava Raicu, secretarul „Victoriei” din Arad, care a fost invitat aici spre a cenzura, ca mandatar al „Solidarității”, cărțile „Oravicienei”.

D-șoara Victoria Barbu (Oravița-mont.) cu Anton Erdélyi (Panciova) — logodiți. Felicitări!

Rudolf Mauthner din Recița a murit în urma unei înveninări de sînge, produsă prin o mică tăietură dela ras.

„Revista Preoților” se numește o foaie nouă, redactată de mai mulți praoși din tractul Timișorii, sub direcția preotului P. D. Voniga, despre care „Biserica și Școala” din Arad scrie următoarele: „Vedem bucuros preoțimea la muncă, am dori, însă, să dispară tășurile, transparente, și mai presus de toate — declinarea dela rolul istoric al preoțimii de a sta în strînse legături sufletești cu turma cuvîntătoare, și dela marginile disciplinei ierarhice, pentru că nicicînd n'am avut mai mare lipsă de armonie internă decît astăzi”... Amin!

Un tinăr român, de 26 ani, cu examenul de maturitate dela școlile reale din Sibii, absolut al academiei comerciale din Graz, perfect în literatura și corespondența germană, onest, diligent și reprezentabil, cu istețime în artele frumoase, caută un post între Români la o bancă românească, sau altă ocupațiune de birou cu pretenții modeste. Adresa: George Matheiu, Berlin Schöneberg, Grünenwaldstrasse 72. II.

Noul avocat Dr. Mihail Spăriosu și-a deschis cancelarie în Verșeș.

Noul pod peste Dunăre se va face, după dorința României, la Corabia.

Vindecarea Epilepsiei (boala mare). Cei mai mari doctori ai lumii se osteneșc fără încetare și scrutează cele mai noi metode de vindecare împotriva boalelor ce au căzut ca un blăstăm pe capul omenirii. Dintre aceste morburii poate cea mai înspăimîntătoare e Epilepsia. Celorcare sufer de această boală cumplită, le poate servi ca mîngiere vestirea noastră, că un medic maghiar folosește cu succes împotriva acestui beteșug un metod nou și cu leac, care dealtfel este prețuit și în străinătate. Acest medic e dr. Szabó B. Sándor, locuitor în Budapesta, Nagykorona utca 18., care bucuros dă informațiuni tuturor, cari cu ajutorul metodei lui s'au scăpa de această boală grea.

Căstigarea sămînții. Cum ni-se vestește, ștan nici pe departe nu este altă lușernă nouă cîtă ar trebui. Din multe părți se va oferi, decît, de cea mestecată cu sămînțe vechi și cu cea fără valoare de Turkestan. Din sămînțe de napî, abia s'a produs anul acesta 1/3 parte. Cine știe cît nu se va încerca a se vinde agronomilor sămînță de cea asămănătoare după fel, despre ceiace s'ar putea scrie mult. Intre astfel de împrejurări este de mare înșemnătate ca omul să se știe apăra astfel ca nimeni să nu alerge după prețuri ieftine, ci să fie cu băgare de seamă la calitatea marfei. Anume prețurile marfii îi îndeamnă pe țirgoveții de sămînță, să coboare prețurile, mestecînd sămînța cu de cea veche, stricată. Eată dece povățuim pe agronomii noștri să ceară cele mai întinse garanții la cumpărarea sămînțelor, și mai ales dela firmele din străinătate să pretindă a răspunde pentru cerințele legii agronomice ung. altcum nu li-se poate reclama niciunfel de despăgubire. Dar ca să se pună capăt neplăcerilor astora, cum și pagubilor de felul acesta, este mai recomandabil a se adresa oricine la firma indigenă; Mauthner Ödön, mare comerciant de sămînțe în Budapesta, care firmă cînstită sustă de 36 de ani, fiind dovedit, că sămînța Mauthner, în care pană astăzi nimeni nu s'a înșelat, este cea mai bună din lume.

Loc deschis. *)

Onorată Redacțiune,

În numărul 3 al foii ce redigiați a apărut un articol de d-nul Valeriu Dabici, în care articol se cuprind unele afirmațiuni vătămătoare și apte de a știrbi reputația bună a reuniunii gr. or. de cîntări și citire „Doina” din Cacova. Decît subscrișul prezidiu, protesînd încontra atacurilor vătămătoare venite din orice parte contra reuniunii sus numite, roagă publicul cititor a nu aduce sentința contra reuniunii, pană ce nu se vor lămuri lucrurile prin cercetarea ordinată din partea Veneratului Conzistor din Caransebeș.

Cacova la 22 Ianuar (4 Februar) 1910.

Ștefan Lipovan.

Aureliu Balan.

președintele reuniunii

secretariul reuniunii

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acesta Redacția nu răspunde.

Mulțumită publică.

Mulțumim din tot sufletul tuturor prietenilor și cunoscuților, cari au dat ultimul onor cu ocazia înmormîntării iubitului și neuitatului nostru tată

Mihail Spieier.

Îndeosebi aducem pe această cale sincere mulțumiri d-nului medic-major pensionar Dr. Ludovic Méhes, care, manifestînd cea mai desinteresată iubire de oameni, atîția ani dearîndu-l i-a dat cele mai bune îngrijiri medicale spre a-i lungi firul vieții

Oravița, la 9 Februar 1910.

Jalnica Familie.

Editor proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

